

Tanken om, at man skulle gøre noget mere – i den her forbindelse at sige, at nu skal staten gå ind, som om det er officielt, at det ligefrem er Folketinget, der skulle beslutte noget – er jo i strid med enhver tænkning om fri forskning.

Man kunne sige, at det havde et formål i forhold til noget af den debat, der foregår i øjeblikket, også noget af det, der er i aviserne. Der er artikler om forskellige ting, hvor der er den ene påstand efter den anden. Nogle af dem er injurerende, hvor man påstår noget om bestemte personer, og det går igen flere steder. Men det bliver jo ikke sandt, fordi det bliver gentaget flere gange.

Derfor er det afgørende med hensyn til den forskning, der kommer ud af det nu – det vil vi kigge meget nøje på – hvad det er, vi får adgang til, og om alle får adgang til det, for det er afgørende, at der er tale om en fri forskning.

Der er jo altså mange aspekter af den kolde krig. Om man har besøgt Sydafrika, eller om man har besøgt Sovjetunionen – jeg har ikke besøgt nogen af landene i de perioder der – er lige så relevant i denne forbindelse. For det er en del af en dansk indre konflikt, på samme måde som der kan være andre ting, der er sket, også i forhold til, hvad den danske stats repræsentanter følte, de var nødt til at gøre, også i forhold til f.eks. at negligere de undertrykkelser, der skete i nogle bestemte områder, f.eks. i Tibet, og hvad der kunne ske andre steder.

Elisabeth Arnold (RV):

Ligesom den foregående ordfører vil jeg også holde mig til titlen på forespørgslen, nemlig hvad man kan diskutere om kommende undersøgelser om de indre danske konflikter under den kolde krig.

Statsministeren stillede i sin besvarelse det retoriske spørgsmål: Hvordan får vi skrevet dette kapitel i danmarkshistorien?

Statsministeren nævnte også, at der var rigeligt med myter og gisninger. Jeg kan så tilføje efter at have hørt debatten i dag: Der er sandelig også rigeligt med personlige erindringer.

Vi har brug for at afdække fakta, og vi har brug for at finde forskellige aspekter af sandheden, forskellige aspekter af virkeligheden.

Det Radikale Venstre er meget interesseret i at få kastet lys også over dette kapitel i vores historie. Vi har også selv været med til at igangsætte undersøgelser. Vi har været med til at igangsætte PET-undersøgelsen, bl.a. om, hvorvidt de holdt reglerne for registrering af medborgere.

Vi har været med til at igangsætte DUPI-undersøgelsen. Vi har også konstateret, at den er blevet udvidet både i tid og i område fra oprindeligt at have beskæftiget sig med ydre trusler til også at beskæftige sig med indre forhold i Danmark.

Det er alt sammen udmærket. Og for vores vedkommende vil vi sige, at flere forskere er velkomne, flere undersøgelser er velkomne. Arkiverne skal åbnes mere, end tilfældet er.

Kl. 17.55

Statsministeren sagde til slut i sin redegørelse, at vi regner med, at kapitlet så er endeligt beskrevet. Det er jo nok en meget naiv forhåbning. For som hr. Jesper Langballe sagde i sin redegørelse – og det er faktisk det eneste punkt, hvor jeg er helt enig med hr. Jesper Langballe – findes den endelige sandhed om noget som helst kun i totalitære stater. Det er jeg fuldstændig enig med hr. Jesper Langballe i.

Derfor er det utrolig vigtigt, at vi åbner op for så mange forskere som muligt, så de kan beskæftige sig med disse arkiver, beskæftige sig med dette emne.

Man kan som parallel sige, at Danmarks forhold under besættelsen jo stadig væk er genstand for intensiv forskning. Der kommer nye udgivelser og nye bøger og nye, spændende projekter, nye, spændende beskrivelser for dagen næsten hvert år. Og det er dog alligevel mere end 50 år siden, at besættelsen sluttede.

Så der er al mulig grund til at sige: Den endelige sandhed får vi aldrig, men der skal være mulighed for at forske i alt dette materiale.

Derfor synes jeg også, det er vigtigt at sige, at vi skal have vedtaget den tekst, som Det Radikale Venstre er medforslagsstiller til, om at få åbnet adgang til arkiverne og yderligere at få oprettet et ankenævn.

Jeg har været medlem af Folketinget tilstrækkelig længe til, at jeg har været med til at behandle arkivloven adskillige gange. Og min erfaring er, at ministerierne altid stritter imod, at man åbner adgangen til arkiverne. Det er en erfaring, jeg har: at kunne konstatere, at det har været fuldstændig uafhængigt af, hvem der har været i regering. Det er simpelt en ministeriekultur, at man er lukket.

Derfor er det utrolig naivt at tro, at man kan klare sig uden en eller anden form for klageinstans, hvor man kan sige til denne klageinstans: Vi får ikke lov at komme ind i de arkiver, som vi mener er meget vigtige for vores forskning. Det afskærer man sig fra, hvis man stemmer for re-